

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZAPADNOHERCEGOVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINSKI SUD U LJUBUŠKOM
Broj: 63 0 P 040325 20 P
Ljubuški, 28.01.2022. godine

Općinski sud u Ljubuškom, po sucu Ankici Čuljak, u pravnoj stvari tužitelja S. M., zastupana po z.z., a ovaj po punomoćniku D.Š., odvjetnika iz M., protiv tužene D. (F.) M. iz V., G. – L., zastupane po punomoćniku F.Ž., odvjetniku iz Lj.; radi povrata sredstava specijalizacije, v.sp. 71.696,33 KM, nakon zaključene glavne i javne rasprave, održane dana 15.12.2021. godine, u nazočnosti punomoćnika parničnih stranaka, donio je dana 28.01.2022.godine sljedeću:

P R E S U D U

Dužna je tužena D. M. isplatiti tužitelju SKB Mostar ukupan iznos od 71.696,33 KM, na ime duga po osnovu Ugovora o specijalizaciji a sve sa zakonskom zateznom kamatom počevši od dana podnošenja tužbe pa do konačne isplate, u roku od 30 dana i pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Dužna je tužena nadoknaditi tužitelju troškove ovog parničnog postupka u iznosu od 3.361,95 KM u roku od 30 dana i pod prijetnjom ovrhe.

O b r a z l o ž e n j e

Tužitelj je ovom sudu dana 17.02.2021. godine podnio tužbu protiv tužene, radi povrata sredstava specijalizacije navodeći da je tužitelj 2013. godine raspisala natječaj za dodjelu osnovnih specijalizacija, nakon cijenjenja svih pristiglih prijava Komisija za natječaj S.M. dodijelila je tuženoj D.M. specijalizaciju iz oblasti Anestezije i reanimacije. Nadalje ističe da je Rješenjem Federalnog ministarstva zdravstva br: 06-36-1280/13 od 20.03.2013. godine tuženoj odobrena specijalizacija iz Fizikalne medicine i rehabilitacije, te su dana 02.04.2013. godine tužitelj i tužena su zaključili Ugovor o specijalizaciji br: 06-34-1280/13 iz oblasti Anestezije i reanimacije, a dana 18.05.2017. godine tužitelj i tužena su zaključili ugovor o radu na neodređeno vrijeme br: 4-220/17 od 18.05.2017. godine. Tužitelj navodi da je tužena 05.05.2017. godine položila specijalistički ispit iz Anestezije i reanimacije kako je evidentirano uvjerenjem Federalnog ministarstva zdravstva br: 06-34-2106/17 od 08.05.2017. godine. Dalje tužitelj ističe da se člankom 8. Ugovora o specijalizaciji tužena kao specijalizant obvezala da po završenoj specijalizaciji ostane na radu u S.M. u dvostrukom trajanju u odnosu na dužinu specijalizacije, a Člankom 9. Ugovora o specijalizaciji predviđeno je da je specijalizant dužan vratiti cijeli iznos koji je uložen u njegovo školovanje ukoliko po završenoj specijalizaciji ne ostane na radu u SKB Mostar – sukladno čl. 8 navedenog Ugovora. Tužitelj navodi da je Tužena dana 12.08.2020. godine podnijela otkaz Ugovora o radu, a na osnovu navedenog, tužitelj je dana 18.08.2020. godine donio Rješenje br: 1-2492/20, te je navedenim rješenjem utvrđen prestanak radnog odnosa između tužitelja i tužene na dan 12.08.2020. godine.

Slijedom navedenog tužitelj smatra da je evidentno da tužena nije ispunila obveze preuzete temeljem Ugovora o specijalizaciji, odnosno nije u skladu sa čl. 8. odnosno čl. 9. Ugovora o specijalizaciji nakon završene specijalizacije ostala na radu u S.M. te je shodno čl. 8. odnosno čl. 9 Ugovora, dužna vratiti cjelokupan iznos koji je tužitelj uložio u tuženu na ime njene specijalizacije. Tužitelj navodi da je za vrijeme trajanja specijalizantskog staža tužene ispunio sve svoje obveze prema istoj po osnovi Ugovora o specijalizaciji, a koje obveze se odnose na isplatu plaća, doprinosa po osnovu plaća, toplog obroka, troškova prijevoza, dežurstava i pripravnosti te naknade za odvojeni život i regresa, a koji zbroj istih je iznosio 127.159,49 KM. U smislu navedene obveze tužene, tužitelj ističe da je pozivao tuženu da se dogovore o načinu rješenja nastale obveze, ali se tužena nije očitovala povodom ponuđenog dogovora, niti je u smislu predmetnog duga na ime specijalizacije ikada kontaktirala tužitelja.

Nakon izrade nalaza financijskog vještva tužiteljica smanjuje tužbeni zahtjev potražujući ukupan iznos od 71.696,33 KM, na ime duga po osnovu Ugovora o specijalizaciji, koji glasi kao u izreci presude.

Tužena u svom odgovoru na tužbu od dana 09.04.2021. godine ističe prigovor mjesne nenadležnosti naslovljenog suda, budući je člankom 12. Ugovora o specijalizaciji, ugovorena mjesna nadležnost općinskog suda u M., a za slučaj spora iz istog ugovora, o čemu je i riječ u konkretnoj pravnoj stvari (povrat sredstava specijalizacije). Nadalje tužena se protivi tužbi i postavljenom tužbenom zahtjevu tužitelja u cijelosti. Smatra da se činjeničnim navodima tužbe neutemeljeno navodi kako je tuženoj odobrena specijalizacija iz fizikalne medicine i rehabilitacije, a što nema apsolutno nikakve veze sa tuženom, niti je ona ikada bila vezana za predmetnu specijalizaciju, što će reći da se u konkretnom slučaju radi o činjenicama iz nekog drugog predmeta. Također ističe pored navedenog, da tužitelj za vrijeme trajanja ugovora nije poštivao ugovorne odredbe, jer se tužena nije educirala niti na jednom drugom odjelu ili ustanovi u drugim granama medicine (kao što je navedeno u programu specijalizacije), jer je čitav rad obavljala na odjelu anestezije i reanimacije, izuzev rad od dva tjedna na medicinskom fakultetu. Navodi da se neutemeljenost tužbe i tužbenog zahtjeva posebno ogleda u činjenici neutemeljenog potraživanja naknade za obavljeni rad, jer je tužena čitavo vrijeme specijalizacije, po rješenju i dr. ispravama, radila, odnosno obavljala najsloženije liječničke poslove u pogledu anestezije i reanimacije, a što nema apsolutno nikakve veze sa edukacijom i ulaganjem shodno programu specijalizacije, te da tužitelj nema pravo na povrat sredstava za nešto što nije ugovoreno, a to su obavljeni rad tužene u bolnici i zarađene plaće, a nikako edukacija, te predlaže da se tužbeni zahtjev odbije uz naknadu troškova postupka.

Na glavnoj raspravi provedeni su sljedeći dokazi: Rješenje Federalnog Ministarstva zdravstva od 20.03.2013. godine, Ugovor o specijalizaciji od 02.04.2013. godine, Ugovor o radu na neodređeno vrijeme od 18.05.2017. godine i Ugovor od 29.03.2013. godine, Rješenje o prestanku ugovora o radu od 18.08.2020. godine, Uvjerenje Federalnog Ministarstva zdravstva od 08.05.2017. godine, Obračun specijalizacije S.M. uvid pregled plaće i doprinosa za vrijeme specijalizacije, Zahtjev za otkaz od strane tužene na dan 20.07.2020. godine, Obavijest Odjela za anesteziju od 18.08.2020. godine, rješenje o visini naknade troškova za rad glavnog mentora i komentora kod obavljanja specijalizantskog, odnosno subspecijalizantskog staža, Pravilnik o specijalizaciji dr. medicine, dr. stomatologije i magistra farmacije, Pravilnik

od radu od 2008. godine, Sudska praksa od 11.02.2020. godine i 06.10.2020. godine, Otkaz ugovora o radu od 18.08.2020.godine, Pravilnik o specijalizacijama i subspecijalizacijama zdravstvenih radnika i zdravstvenih suradnika, od 19.10.2020. godine, Nalaz i mišljenje vještaka financijske struke I.M. iz Lj., a isti je saslušan na glavnoj raspravi u svojstvu vještaka.

Među parničnim strankama sporna je osnovanost te visina tužbenog zahtjeva.

Cijeneći dokaze pojedinačno i u njihovoj međusobnoj povezanosti, sukladno čl. 7. i 8. Zakona o parničnom postupku F BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj : 53/03,73/05, 19/06 i 98/15 u nastavku: ZPP), odlučeno je kao u izreci iz sljedećih razloga:

-da je Rješenjem Federalnog Ministarstva zdravstva od 20.03.2013. godine tuženoj D.M. **djelatniku S.M.** odobrena specijalizacija iz Anestezije i reanimacije s tim što joj specijalistički staž počinje 01.04.2013. godine u trajanju od 48 mjeseci, iz provedenog dokaza razvidno je kako je tuženoj odobrena specijalizacija iz anestezije i reanimacije sa početkom specijalističkog staža 01.04.2013 godine,

-da je istim rješenjem pod točkom 4. navedeno da će se iznos troškova specijalizacije utvrditi naknadno rješenjem Federalnog ministra zdravstva što je i učinjeno Rješenjem Federalnog ministra zdravstva br: 01-37-3586/16 od 06.06.2016. godine **gdje je nesporno utvrđena visina naknade za rad glavnog mentora i komentora kod obavljanja specijalizantskog, odnosno subspecijalizantskog staža.**

-da su Ugovorom o specijalizaciji od 02.04.2013. godine regulirana prava i obveze između tužitelja i tužene, a čiji je predmet dodjela specijalizacije iz Anestezije i reanimacije.

-da je članom 8. navedenog ugovora propisano da se tužena obvezuje da po završenoj specijalizaciji ostane na radu u K.M. u dvostrukom trajanju u odnosu na dužinu specijalizacije, a čl. 9 je propisano da ukoliko po završenoj specijalizaciji ne ostane na radu u K.M. sukladno članku 8. ovog Ugovora, dužna je vratiti cijeli iznos koji je uložen u „**njeno školovanje**“ sa revalorizacijom i zateznom kamatom obračunato u važećoj valuti,

Stoga se ne može prihvatiti prigovor tužene da je ovo upravni postupak, kod činjenice da se u konkretnom slučaju radi o naknadi štete pa se ima primijeniti Zakon o obveznim odnosima u redovnom parničnom postupku.

- točno je da je istovremeno sa zaključenim Ugovorom o specijalizaciji zaključen i **Ugovor o radu na neodređeno vrijeme** između K.M. i tužene D. M., sukladno Odluci o prijemu na specijalizaciju, **počevši od 01.03.2013. godine**, zbog potreba Odjela za anesteziju, reanimaciju i intenzivno liječenje, te je ugovorom regulirano da će uposlenik obavljati poslove specijalizanta iz anestezije i reanimacije i intenzivnog liječenja, s poslovima i radnim zadacima **a naročito zbog stjecanja posebnog teorijskog i praktičnog znanja prema programu odobrene specijalizacije, obavljanja svih stručnih poslova i zadataka** koje mu u okviru programa specijalizacije povjeri voditelj radne jedinice i dr., te je člankom 7. istog Ugovora regulirano da će raditi u radnom vremenu prema rasporedu i utvrđenoj potrebi rada Odjela za anesteziju, reanimaciju i intenzivnom liječenju.

Znači, svrha specijalizacije jeste osposobljavanje za rad na odjelu anestezije, reanimacije i intenzivnog liječenja, za koju granu medicine je tužitelj iskazao potrebu i spremnost da se tužena usavrši i osposobi, te kasnije i zaposli kao specijalist, zbog čega

je plaćao troškove kroz iskazanu plaću i naknade, što je utvrđeno i iz nalaza vještaka financijske struke.

Međutim, tužena je pored ugovora o specijalizaciji obavljala i rad po ugovoru o radu počevši od 01.03.2013. godine, kojim je u članku 6. regulirano da će poslodavac isplatiti plaću mjesečno i uposleniku uručiti pismeni obračun plaće, te raditi puno radno vrijeme prema rasporedu i utvrđenoj potrebi rada Odjela za anesteziju, reanimaciju i intenzivno liječenje, ali se taj ugovor o radu nije obavljao u smislu odredaba Zakona o radu, već se obavljao u cilju uspješnog odrađenog programa specijalizacije za koje poslove je tužena primala naknadu, pa su stranke koje su ugovorile takav ugovor i stranke u ovom postupku, pa ne stoji prigovor tužene da tužitelj nije legitimiran za pokretanja ovog postupka.

Tužena je dana 08.05.2017. godine pod brojem 67/17 položila specijalistički ispit anestezije i reanimacije, nakon čega je zaključila Ugovor na neodređeno vrijeme počevši od 16.05.2017. godine, a kako se i obvezala po članku 8. Ugovoru o specijalizaciji od 02.04.2013. godine.

Ugovor o radu sklopljen na osnovu Uvjerenja o položenom specijalističkom ispitu iz anestezije i reanimacije što je vidljivo u čl. 2 Ugovora o radu, te je nesporno da je navedeni ispit položen na osnovu odrađene specijalizacije na koju je tužena upućena od strane tužitelja.

Stoga sud smatra da tužitelj nije imao obvezu tuženu uputiti na specijalizaciju, već je to učinio s namjerom da s tuženom sklopi navedeni Ugovor o radu za osobne potrebe, odnosno u cilju zajedničkog interesa.

Međutim, tužena nije ispunila ugovorenu obvezu da će kod tužitelja ostati u radnom odnosu u dvostrukom trajanju u odnosu na dužinu trajanja specijalizacije po članku 8. Ugovora o specijalizaciji, već je dana 12.08.2020. godine podnijela otkaz Ugovora o radu nakon čega joj je tužitelj utvrdio prestanak radnog odnosa sa danom 12.08.2020. godine.

Stranke su zaključile obim odgovornosti za povredu ugovora o specijalizaciji što je bila slobodna volja stranaka, članak 10. Zakona o obveznim odnosima, pa tužena ne može raskinuti ugovor o radu na osobni zahtjev prije isteka roka 96 mjeseci od dana potpisivanja ugovora.

Stoga ovaj sud smatra da tužitelj ima pravo na povrat iznosa novčane naknade isplaćenih tuženoj za vrijeme specijalizacije, kako je to i ugovoreno člankom 8. i 9. Ugovora o specijalizaciji, za period od 53 mjeseca, koliko je manje provedeno na radu nakon završene specijalizacije, a do isteka ugovornog roka.

Tužena nije izvršila svoju obvezu pa je dužna naknaditi štete u visini isplaćenih naknada i troškova razmjerno vremenu za koje nije izvršena obveza, članak 262. Zakona o obveznim odnosima („Službeni list SFRJ2, broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89“ Službeni list RBiH“ broj 2/92, 13/93 i 13/94 te „Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine broj 29/03“).

Nadalje sud smatra da je nesporno da je Pravilnikom o specijalizacijama i subspecijalizacijama doktora medicine, doktora stomatologije i magistara farmacije, a na temelju kojeg je zaključen Ugovor o specijalizaciji sa tuženom, određeno da troškove specijalizacije snosi zdravstvena ustanova koja upućuje kandidata na specijalizaciju koji kandidat je bio dužan po završenom školovanju ostati raditi u ustanovi u dvostrukom

trajanju od njegove specijalizacije, a u suprotnom je dužan zdravstvenoj ustanovi vratiti cijeli iznos troškova koji je uložen u školovanje.

Odredbom čl. 154. Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine Federacije BiH“, broj 46/10) propisano je: da se Specijalizacija može odobriti zdravstvenom radniku i zdravstvenom suradniku koji imaju izdato odobrenje za samostalan rad te koji su u radnom odnosu u zdravstvenoj ustanovi koja dodjeljuje specijalizaciju ili imaju privatnu praksu ili rade kod zdravstvenog radnika visoke stručne spreme privatne prakse koji dodjeljuje specijalizaciju i imaju najmanje godinu dana radnog iskustva u struci nakon položenog stručnog ispita iz čega proizlazi da se zdravstvenom radniku može, a ne mora odobriti specijalizacija što ukazuju da nije zakonska obaveza zdravstvenih radnika specijalizacija, niti zdravstvenih ustanova da svoje uposlenike upućuje na specijalizaciju, već samo mogućnost u skladu s dogovorom zdravstvenog radnika i zdravstvene ustanove, a sve shodno potrebama zdravstvene ustanove.

Iz nalaza vještaka financijske struke je razvidno da je tužena ostvarila neto plaću u visini od 355.234,55 KM od kojeg se iznos od 127.159,49 KM odnosi na ostvarenu neto plaću sa dodatcima u tijeku trajanja specijalizacije, a 228.075,06 KM se odnosi nakon potpisivanja Ugovora o radu na neodređeno vrijeme, odnosno nakon odrađene specijalizacije.

Naime, prema Ugovoru o specijalizaciji tužena je trebala kao specijalist ostati na radu ukupno 96 mjeseci (odnosno u duplom trajanju od trajanja specijalizacije 48 mjeseci), a tužena je ostala do 12.08.2020. godine, a tužitelj ne potražuje naknade plaće koje je primila dok je radila, nego za onaj dio koji nije odrađen a koji čini iznos od 71.696,33 KM odnosno (prema nalazu vještaka financijske struke odrađeni iznos od perioda 2013. do 2017. godine iznosi 127.159,49 KM odnosno do dana sklapanja Ugovora o radu na neodređeno vrijeme od dana 06.05.2017. godine).

Prema izračunu tužena je odradila 41 mjesec nakon zaključenja Ugovora o radu od 06.05.2017. godine pa joj je umanjeno iznos od 55.463,16 KM (od ukupno 94 mjeseca što je trebala odraditi umanjeno je period za 41 mjesec što iznosi $0,4361 \times 127.159,49 \text{ KM}$ pa se dobije odrađeni iznos 55.563,16 KM koji je umanjeno).

Stoga iznos od 127.159,49 KM koji je odrađen u neto plaćama prema financijskom vještaku treba oduzeti od onoga što je odrađeno 55.463,16 KM pa se dobije ostatak iznosa od 71.696,33 KM koji tužena treba vratiti tužitelju na ime ukupnih naknada i troškova razmjerno vremenu za koje nije izvršena obaveza tužene po članku 9. Ugovora o specijalizaciji

Znači, člankom 9. Ugovora o specijalizaciji predviđena je obaveza vraćanja troškova školovanja odnosno specijalizacije ukoliko tužena ne ostane na radu kod tužitelja nakon završene specijalizacije u duplom trajanju koliko je trajala specijalizacija, a što tužena nije ispoštovala.

Stoga je tužena dužna naknaditi štetu u visini „vraćanja cijelog iznosa koji je uložen u njeno školovanje“, pa se i isplaćene plaće i naknade tuženoj u širem smislu smatraju troškovi specijalizacije što su stranke zaključile suglasnom voljom i potpisivanjem ugovora o specijalizaciji, a jasno je da se specijalizacije i subspecijalizacije mogu obavljati na fakultetima zdravstvenog usmjerenja i ovlaštenim zdravstvenim ustanovama, što je konkretno ustanova tužitelja, članak 155 Zakon o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine Federacije BiH“, broj 46/10).

To ukazuje da je tužitelj omogućio tuženoj specijalizaciju uz njenu obvezu da nakon obavljene specijalizacije i položenog specijalističkog ispita ostane na radu kod tužitelja u duplom trajanju od trajanja specijalizacije, a ukoliko to ne ispuni da vrati cijeli iznos koji je uloženo u njeno školovanje, kao u izreci presude.

Stoga ovaj sud smatra da tužena nije dobila posao na temelju ugovora o radu za obavljanja specijalističkog staža nego je obavljala staž prema Ugovoru o specijalizaciji i predviđenom planu i programu zbog osposobljavanja za rada za koju granu je tužitelj imao potrebu i spremnost da se tužena usavrši i osposobi te kasnije i uposli zbog čega je plaćao troškove kroz iskazanu plaću i naknade, koji troškovi su također troškovi školovanja.

Tužena je povrijedila ugovornu obvezu iz članka 8. i 9. Ugovora o specijalizaciji jer nije nakon specijalističkog staža kod tužitelja radila u duplom trajanju u ustanovi koja joj je omogućila specijalizaciju, pa je tužena dužna naknaditi štetu zbog neizvršenja ugovorne obveze na temelju članka 124. Zakona o obveznim odnosima, jer cilj i svrha svakog zaključenog ugovora jeste njegovo ispunjenje, pa važi pravilo da ugovori obvezuju (pacta sunt servanda), a što proizlazi iz dosadašnje sudske prakse, odluka Vrhovnog suda broj 39 0 Rs 046044 18 Rev od 11.02.2020. godine i broj 58 0 P 059430 20 Rev od 06.10.2020. godine i AP 2281/20.

Sud je tužitelju dosudio troškove parničnog postupka, a sve temeljem čl. 386. st. 1. 387. st. 1. i 396. ZPP-a F BiH, u svezi sa OT F BiH, a isti se sastoje od sastava tužbe u iznosu od 940,00 KM, pristupa na pripremno ročište u iznosu od 940,00 KM, pristupa na glavnu raspravu u iznosu od 940,00 KM, uz iznos PDV-a od 479,40 KM, te troškova prijevoza (2X72,4km X2,16 KM x20%) u iznosu od 62,55 KM, a što sve ukupno iznosi 3.361,95 KM, koji je dosuđen tužitelju.

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ove presude dopuštena je žalba u roku od 30 dana od dana donošenja, tj. 28.1.2022. godine, za tuženu a za tužiteljicu od dana dostave, Županijskom sudu u Širokom Brijegu, putem ovog suda, u dovoljnom broju primjeraka za sud i protivnu stranu.

Sudac,

Ankica Čuljak